

خطوط کلی مرکز صلح و مطالعات بین الملل افغانستان

جنوری ۲۰۲۴

تحولات و بحران های دست کم پنجاه سال اخیر افغانستان و منطقه، نشان می دهد که وضعیت افغانستان همواره از لحاظ جغرافیای سیاسی، شرایط امنیتی و اقتصادی تاثیر مستقیمی بر کشور های همسایه، منطقه و حتی جهان داشته است. افغانستان همواره مرکز رقابت ها میان قدرت های بزرگ بوده که منجر به تضاد منافع این بازیگران منطقه و جهان در این کشور گردیده است. کشت، تولید و قاچاق مواد مخدر، چند مذهبی، قومی و زبانی در افغانستان، بی سوادی، قاچاق انسان و عدم ثبات سیاسی به عنوان عوامل داخلی، رشد گروه های تروریستی منطقه و جهانی در افغانستان، ظهور و سقوط تجاوز شوروی در افغانستان و مداخلات خارجی به عنوان عوامل بیرونی، به افزایش بحران در افغانستان و منطقه کمک نمود.

با این مقدمه کوتاه، خطوط کلی مرکز صلح و مطالعات بین الملل افغانستان و هدف از ایجاد این مرکز، ذیلا بیان می گردد:

اول: در طول سال های اخیر و با توجه به رشد تروریسم منطقه ای و جهانی، تولید و قاچاق مواد مخدر، قاچاق انسان، مهاجرت های غیر قانونی و افراط گرایی دینی - مذهبی، افغانستان در کانون توجهات بین المللی قرار گرفته و متأسفانه دامنه این چالش ها تنها به افغانستان منحصر نه مانده، بلکه امنیت جهان را هم به خطر انداخته است.

دوم: اشغال دوباره افغانستان توسط طالبان در اگست ۲۰۲۱، فرصت های کلان سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و صلح در افغانستان را که محصول قربانی ها و تلاش های مردم افغانستان با همکاری جامعه جهانی به ویژه ایالات متحده آمریکا بود، از بین برد. این رویداد نه تنها بدترین تجربه ممکن برای مردم افغانستان به ویژه زنان به جای گذاشت، بلکه به جستور تر شدن گروه های تروریستی و افراطی منجر شد. باور ما اینست گروه های تروریستی که از گذشته های دور با طالبان همکاری داشته اند، قوت گرفتند، فضای مناسب برای سربازگیری و رشد شبکه های القاعده و داعش فراهم شده و این نه تنها صلح و امنیت

در افغانستان و منطقه را به خطر انداخته، بلکه ثبات جهان را به چالش کشیده، و نقش حامیان آزادی بیان، حقوق بشر، حقوق زنان در دنیا را زیر سوال برده است.

سوم: افغانستان در منطقه مهمی از آسیای مرکزی، خاور میانه، جنوب آسیا و می توان گفت قلب آسیا قرار دارد، افغانستان یک پل ارتباطی میان آسیای مرکزی و جنوب آسیا از لحاظ اقتصادی و ترانزیتی به شمار رفته و می تواند نقش مهمی در پیش برد برنامه های کلان اقتصادی منطقه ای بازی کند. وجود منابع سرشار زیرزمینی، شرایط را به همه کشور ها جهت سرمایه گذاری های کلان اقتصادی فراهم می کند. از اینرو، تحقق چنین رویای بزرگ اقتصادی، بستگی به ثبات و امنیت سرمایه گذاری های خارجی دارد.

چهارم: افغانستان اهمیت زیادی از لحاظ سیاسی، اقتصادی، امنیتی و صلح برای کشور های منطقه و جهان دارد و به همان اندازه کشور های همسایه و منطقه به ویژه دو منطقه آسیای مرکزی به شمول چین و روسیه و خاور میانه می توانند به ثبات سیاسی، امنیتی و اقتصادی افغانستان کمک نمایند.

پنجم: افغانستان در شرایطی قرار دارد که از یک طرف مردم آن در یک سطحی از آگاهی های سیاسی و اجتماعی رسیده اند و به دنبال دستیابی به ارزش های چون دموکراسی، آزادی بیان، حقوق بشر و آزادی های زنان هستند. از طرف دیگر، افغانستان در موقعیت جغرافیایی قرار گرفته که اکثر کشور های همسایه و منطقه ما با این ارزش ها نه تنها بیگانه هستند، بلکه سر ستیز دارند. وجود همین حکومت های دیکتاتوری افراطی دینی، و رهبران خودکامه، راه ما را برای دستیابی به ارزش های که تعیین کردیم، دشوار ساخته است. ما بر این عقیده هستیم که هم به ارزش های که یاد شد، باید مستحکم و پایدار باقی بماند و هم اهمیت کشور های منطقه و جهان صرف نظر از نوع حکومت آنها، حفظ شود.

ششم: میکانیزم کار مرکز، نشر مقاله های پژوهشی، برگزاری نشست ها و سمینارهای تحقیقی - علمی است. با راه اندازی چنین برنامه ها به ویژه از طریق نوشتن مقاله های تحلیلی، روایت جدیدی از شرایط عینی افغانستان و منطقه را به شکل دقیق بازتاب می دهیم.

هفتم: مرکز صلح و مطالعات بین الملل افغانستان روابط کشور های منطقه و جهان با یک دیگر را به تحلیل گرفته و ما به این باور هستیم که هر قدر وضعیت موجود نظم جهانی شامل موضع گیری های سیاسی، بروز درگیری های نظامی و یا بسط و قطع روابط اقتصادی به بررسی گرفته شود به همان اندازه می تواند ما را برای تنظیم روابط ما با این کشور ها، کمک کند.

هشتم: ما به دنبال تامین روابط با سایر نهاد های تحقیقی - پژوهشی هستیم تا بتوانیم به صورت مشترک پژوهش های را در زمینه های مختلف از جمله سیاسی، امنیتی، صلح و اقتصادی انجام داده و با بهره برداری از تیم با تجربه، در عرصه پژوهش و تحقیق گام های عملی برداریم.

مرکز صلح و مطالعات بین الملل افغانستان از سوی سه تن از دیپلمات های ارشد پیشین وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان تاسیس و تعداد زیادی از کارمندان با تجربه وزارت امور خارجه و افراد متعهد از افغانستان، به این نهاد پیوستند. ما؛ با افتتاح مرکز صلح و مطالعات بین الملل افغانستان توانستیم تا کنون حداقل ۶۰ تن از افراد نخبه در عرصه های مختلف دور هم جمع کنیم. این تیم، تجربه و تخصص حداقل دو دهه کار در افغانستان و کشور های خارجی داشته، ضمن بلدیت کامل با زبان کشور های حوزه آسیای مرکزی، خاور میانه و اوروآسیا، با وضعیت سیاسی، امنیتی و اقتصادی این کشور ها نیز آشنایی دارند. مرکز صلح و مطالعات بین الملل افغانستان به عنوان یک نهاد غیر انتفاعی در ایالت ویرجینیای ایالات متحده آمریکا ثبت گردیده است.